

БОГДАН АНДРОНИКОВИЧ ЗВІЗДЕЦЬКИЙ

Звіздецький Богдан Андроникович народився 14 жовтня 1958 р. у с. Студинка Дубновського р-ну Рівненської обл. у родині вчителів. Його мати Луцик Анна Григорівна викладала іноземну мову в середній школі. Батька — Звіздецького Андроника Павловича, який мав класичну університетську освіту, як і тисячі наших співвітчизників із західних областей України, було репресовано.

У 1965 р. Богдан пішов у перший клас Березівської восьмирічки. В 1975 р. закінчив Рівненську середню школу-інтернат № 2. Напередодні призиву до армії майже рік працював на різних підприємствах Березівки. В 1976—1978 рр. служив у лавах Радянської Армії. Після армії майже рік працював у Березівському райкомі ЛКСМУ секретарем комітету комсомолу швейної фабрики.

У 1979 р. вступив на історичний факультет Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка, який закінчив у 1984 р. за спеціальністю «Історик-археолог, викладач історії та суспільствознавства».

В Інститут археології НАН України Богдана Андрониковича було прийнято в серпні 1984 р. на посаду старшого лаборанта. У 1986—1989 рр. навчався в аспірантурі. У 1990 р. захистив кандидатську дисертацію «Городища IX—XIII ст. на території літописних древлян». З 1990 до 1995 р. був ученим секретарем відділу.

З 1990 р. Б. Звіздецький очолював Житомирську археологічну експедицію ІА НАН України. Він проводив широкомасштабні польові роботи з виявлення, фіксації та дослідження пам'яток на території, яку заселяли літописні древляни, зокрема і в районах, що постраждали від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Він розкопав широкими площами низку городищ і поселень VIII—XIII ст. (Гульськ, Новоград-Волинський, Коростень, Малин).

Лебединою піснею Богдана Андрониковича стали розкопки столиці древлян — Іскоростеня. Понад 10 років праці в архівах, ретельного майже щорічного обстеження місцевості, розчарувань та очікувань завершилися вивченням решток майже повністю зруйнованих двох городищ стародавнього Іскоростеня — двох закритих комплексів зруйнованої княгинею Ольгою древлянської столиці із верхньою датою нашарувань 946 р.

На сьогодні неможливо переоцінити значущість проведених робіт та отриманого, без перебільшення, унікального археологічного матеріалу, що став приводом для підготовки і проведення міжнародної наукової конференції «Стародавній Коростень і слов'янські гради VIII—IX ст.», до якої Б.А. Звіздецький встиг підготувати й видати збірку наукових праць. Останні кілька років дослідник багато працював над обробкою отриманого матеріалу, встиг зда-

ти у видавництво монографію «Археологічні дослідження в північно-східних районах Житомирщини» обсягом 10 друкованих аркушів, готував до видання узагальнювальну працю «Старожитності Іскоростеня».

З січня 2006 р. Б.А. Звіздецького було переведено на посаду старшого наукового співробітника.

16 вересня, за місяць до свого 48-річчя, Богдана Андрониковича Звіздецького не стало.

ІОН ІЗРАЇЛЕВИЧ ВІНОКУР

---

20 вересня 2006 р. перестало битися ще одне серце, віддане археології. На 76-му році життя у вічність відійшов Іон Срулевич (Ізраїлевич) Винокур — доктор історичних наук, професор, заслужений працівник вищої школи, академік АН вищої школи України та Української академії історичних наук, археолог, без здобутків якого не можна уявити розвиток української археологічної науки другої половини ХХ ст.

Життя Іона Ізраїлевича зі студентської лави і до останнього подиху було віддане археології, зокрема дослідженню слов'янських старожитностей.

Народився І.С. Винокур у містечку Ружин на Житомирщині 4 липня 1930 р. Дитинство і юність майбутній дослідник, за винятком часів воєнного лихоліття, провів у Житомирі. Іон Ізраїлевич належав до покоління, чиє дитинство обпалила війна, а змужніння припало на важкі повоєнні роки.

У 1948 р. І.С. Винокур вступив на історичний факультет Чернівецького державного університету, де під впливом Б.О. Тимощука захопився археологією. Першою експедицією І.С. Винокура стали розкопки літописного Василева на Дністрі.

Після завершення навчання в університеті І.С. Винокур повернувся у рідний Житомир, де взяв на себе обов'язки наукового співробітника обласного краєзнавчого музею. Формуючи фонди музею, молодий дослідник розпочав дослідження археологічних пам'яток межі і перших століть нової ери на Житомирщині. Навіть переїхавши у 1957 р. до Чернівців, учений продовжував досліджувати минуле своєї малої Батьківщини. Результатом цих наукових пошуків стала перша монографія дослідника «Старожитності Східної Волині першої половини I тис. н. е.» (Чернівці, 1960). Через два роки І.С. Винокур захистив кандидатську дисертацію на цю тему.

З 1963 р. життя І.С. Винокура пов'язане зі старовинним містом Кам'янцем-Подільським. У місцевому педагогічному інституті (нині університет) Іон Ізраїлевич пройшов шлях від асистента до професора, академіка АН вищої школи.

Археологічні старожитності Поділля стали основною темою його наукових досліджень. У 1963 р. І.С. Винокур сформував археологічну експедицію історичного факультету Кам'янець-Подільського педагогічного інституту, що плідно працює уже понад 40 років, збагачуючи українську науку важливими відкриттями та виховуючи нові покоління археологів, істориків, краєзнавців.

Пряжів, Ружичанка, Бакота, Бернашівка, Устя, Ставчани, Губин, Полонне та десятки інших поселень і могильників, відкритих і розкопаних І.С. Винокуром, досі перебувають у центрі наукової уваги археологів. Важливими залишаються відкриття дослідника у вивченні слов'янської язичницької культової кам'яної